

FRIHET OCH ANSVAR I EN OROLIG TID

INLEDNING

Vi fortsätter leva i en tid präglad av kriser. Krig i vårt närområde bidrar till stigande priser på bränsle och livsmedel som i sin tur starkt påverkar den kommunala ekonomin. Det gäller även den rådande energikrisen där vi under en lång tid kommer behöva hantera konsekvenser av både krig och inhemska problem i form av tidigare brist på långsiktig utbyggnad av svensk energiproduktion. Hög inflation bidrar till att Norrköpings kommuns kostnader för exempelvis pensioner ökar. Det här är faktorer som en enskild kommun inte kan påverka men ändå ska hantera ansvarsfullt.

Borgerlig samverkan vann väljarnas förtroende i 2022-års val. Ett nytt politiskt styre tar sig an de utmaningar som nu ligger på bordet. Utmaningarna är större än en orolig omvärld – Norrköping befinner sig i en tillväxtfas som kräver stora investeringar. Demografin utmanar genom fler äldre som lever längre och många barn i skolåldern. Det är viktigare än någonsin att skattekronan används effektivt och att det kommunala kärnuppdraget prioriteras. Det handlar om att alla barn och ungdomar ska kliva ut i vuxenlivet med en godkänd grundläggande utbildning, det sociala skydds nätet erbjuda respektfullt och värdigt stöd när det behövs och Norrköping ska vara en ren och snygg stad där infrastruktur underlättar medborgarnas vardag.

Ett starkt lokalt näringsliv är helt avgörande för Norrköpings framtid – det är genom företagande som arbetstillfällen säkras och nya kan komma till. Norrköpings kommun har en viktig roll för att möjliggöra för lokal tillväxt genom god service till företag, aktivt arbete med kompetensförsörjning och en uttalad ambition att bygga Norrköping starkt tillsammans med företagare och medborgare.

Det kommer vara tuffa ekonomiska tider de närmaste åren. Varje skattekrona kommer prövas – används den på ett effektivt sätt och styr den mot uppsatta mål. Borgerlig samverkan är beredda att ta ansvar och göra politiska prioriteringar. Norrköping kommer stå ännu starkare som tillväxtnav och återigen har en kris vänts till en möjlighet för nytänkande och utveckling.

FÖRSÄMRADE EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR JÄMFÖRT MED JUNI 2022

I juni 2022 fattade kommunfullmäktige beslut om budget för 2023 med plan för 2024-2026. Norrköpings kommun har möjlighet att fatta beslut om en ändringsbudget under hösten för att kunna ta hänsyn till omvärldsfaktorer som påverkar den kommunala ekonomin. Det har skett stora förändringar i världsekonomin sedan juni 2022 som får genomslag på kostnadsutvecklingen för Norrköpings kommun vilket gör det nödvändigt att hantera det underskott som annars riskerar att uppstå i den kommunala driftsekonomin.

Utgångsläget för budgetarbetet var cirka 300 miljoner i förväntat underskott för 2023. Följande åtgärder har vidtagits för att kunna presentera en budget med en mindre buffert.

- Alla nämnder har tagit ett stort ansvar för att precisera hur ökad inflation, högre energipriser påverkar kostnadsläget.
- Ökad utdelning inom bolagskoncernen 35 mkr.
- Ramreduceringar motsvarande 0,9 % eller totalt cirka 80 mkr.
- Generella statsbidrag 58 mkr.
- Del av ökad pensionskostnad hanteras av tidigare års överskott 35 mkr.

BORGERLIG SAMVERKAN TAR ANSVAR FÖR NÖDVÄNDIGA PRIORITERINGAR

Nämndernas ramar reduceras med sammanlagt 0,9 % jämfört med tidigare beslutade ramar. Det kommer innebära att alla nämnder kommer behöva se över hur skattecronan används. Borgerlig samverkan är tydlig med att de som beslutar om budgetram även ska ta ansvar för att lämpliga åtgärder vidtas för en budget i balans. Det betyder att det redan nu finns en samsyn i majoriteten kring hur respektive nämnd ska hantera en ny budgetram.

Byggnads- och miljöskydds nämnden

Mindre justeringar internt inom verksamheten och kontoret gör bedömningen att det kan hanteras utan större påverkan på möjligheten att upprätthålla god service.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har ett brett uppdrag och kommer vara återhållsamma med att bevilja olika projekt/ansökningar under 2023. Kontoret kommer strategiskt arbeta med att i första hand resurssätta kontorets grundläggande uppgifter. Dessutom kommer inte en ny vice kommundirektör rekryteras under 2023.

Kompetensförsörjningsnämnden

Nämnden har aviserat kostnadsökningar på 23 mkr främst på grund av ökad riksnorm – dvs. kostnaden för försörjningsstöd ökar som en konsekvens av inflationen. Nämnden hanterar detta inom tidigare beslutad ram och det är därmed inte befogat att ge ytterligare effektiviseringskrav till nämnden. Vuxenutbildning ska fortsatt prioriteras för att inte bryta en positiv trend i arbetet med kompetensförsörjning. Det finns överskott från tidigare år som kan i anspråk stas om lågkonjunkturen medför större påverkan på kostnader för försörjningsstöd.

Kultur- och fritidsnämnden

Det finns ett antal förslag på möjliga besparingar men Borgerlig samverkan är inte beredd att genomföra dem fullt ut utifrån att barn- och ungdomsverksamhet ska värnas. Avgifter till Kulturskolan kommer bli mer likvärdiga annan föreningsverksamhet men inte de nivåer som räknats fram i samband med budgetprocessen. Vuxna kommer få betala inträde till Stadsmuseet men höjning kommer bli betydligt mera blygsam än vad kontoret föreslagit. Dessutom vill Borgerlig samverkan omfördela resurser så att Kulturskolan ännu tydligare arbetar med uppsökande verksamhet mot alla elever inom Norrköpings skolor.

Samhällsplaneringsnämnden (inklusive tekniska nämnden)

Den nya nämnden kommer innebära minskade kostnader för främst den politiska organisationen vilket kommer vara en del av arbetet med en budget i balans. Dessutom frigörs resurser på tjänstemannanivå som möjliggör att arbeta mer med service gentemot företag och privatpersoner även i en tuff ekonomisk tid. Budskapet från Borgerlig samverkan är tydlig – nämnden ska fortsatt satsa på trygghetsskapande åtgärder inklusive arbetet med en ren och snygg stad. Nödvändiga kostnadsreduceringar ska främst ske genom att fortsätta arbetet med samlade arbetssätt och minskad överbyggnad.

Socialnämnden

Socialnämnden är redan i gång med ett arbete för att hantera kostnader för 2023. Arbetet har hittills skett i stor politisk enighet och det är viktigt att nämnden får fortsätta arbeta med det nyligen påbörjade arbetet kring förebyggande insatser.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden är den nämnd med absolut störst rambudget. Trots detta är det en mindre justering som görs inför 2023. Borgerlig samverkans tydliga budskap är att minskad ram ska hanteras inom centrala funktioner. Utbildningsnämndens grunduppdrag – förskola, grundskola och gymnasieskola enligt skollagens krav, ska först och främst resursättas. I samband med budgetarbetet har det funnits många olika resonemang hur utbildningsnämnden kan effektivisera både lagstadgad verksamhet och övrigt. Det kan vara alltifrån att förtäta enheter till att lämna olika samverkansprojekt. Att förtäta enheter i innerstaden är intressant medan Borgerlig samverkan redan nu kan vara tydliga med att landsbygdsskolorna kommer att värnas. Nämnden kommer nu att få ett uppdrag att se över hela sin budget för att säkerställa att resurser i första hand går till det som är grunduppdraget.

Vård- och omsorgsnämnden

Inför 2023 är det fortsatt svårigheter att rekrytera personal vilket kommer ge ett överskott även för 2022. Stora insatser för att långsiktigt säkra tillgång till utbildad personal genomförs och nämnden har fortsatt möjlighet att använda tidigare års överskott för att kunna anställa när rekryteringsläget förbättras. Dessutom finns förslag på åtgärder som innebär mindre administrativ bemanning.

ANSVARFULL INVESTERINGSSTRATEGI

Norrköping fortsätter utvecklas även om lågkonjunkturen kommer påverka påbörjade och planerade investeringar. Det finns fortsatt stora investeringsbehov både kopplat till befolkningsutveckling och en växande stad. Borgerlig samverkan kommer i första hand prioritera

investeringar kopplade till välfärden såsom förskolor och skolor och infrastruktur.

Rådande kostnadsläge kommer öka kostnaderna för pågående och framtida projekt så som marknaden idag ser ut. Det handlar t ex om stigande kostnader för byggmaterial och projekt relaterade till byggnation och renovering av utbildningslokaler har räknats upp med 12 % för att ge projekten realistiska investeringsramar. Det betyder högre lokalkostnader för Norrköpings kommun när lokalerna är färdiga och detta är en utveckling som Borgerlig samverkan ser allvarligt på.

Därför kommer ett antal projekt pausas för att säkerställa hur Norrköpings kommun så effektivt som möjligt kan lösa framtidens lokalbehov. Detta arbetet kommer bedrivas skyndsamt under våren för att kunna fatta beslut vid budgetbeslut i juni 2023.

Det finns dock ett antal projekt som i dagsläget inte är prioriterade i planeringen.

- **Kommunalt café/restaurang Strömsholmen**

Norrköpingsborna vill se Strömsholmen som en trygg plats. För detta krävs inga stora investeringar i café eller restaurang. Det handlar om olika aktiviteter och mindre fysiska åtgärder för att denna oas återigen ska vara ett ställe där människor kan samlas och njuta av denna pärla. Planen för detta kommer den nya Samhällsplaneringsnämnden presentera så snart som möjligt efter nyår. I dagsläget vill Borgerlig samverkan avvakta större investeringar som riskerar att tränga undan behövliga grönytor i stadskärna och se hur Inre hamnen utvecklas.

- **Öppningsbar bro**

Tidigare beslut om en öppningsbar bro i Inre hamnen reverseras för att spara cirka 100 miljoner i investeringsbudgeten. Det kommer fortsatt vara möjligt att passera med mindre båtar under bron vilket möjliggör utveckling av Inre hamnen som en plats nära vatten. Fri höjd under icke-öppningsbar bro är planerad till fem meter vilket ger tillträde för ett flertal olika båttyper.

- **Mer bassängyta vid nuvarande Centralbadet**

Norrevo har haft ett uppdrag att ta fram förslag på hur mer bassängyta kan byggas vid nuvarande badhus. Detta är ett projekt som ökat i kostnad från under 300 mkr till över 400 mkr vid senaste rapporteringen från Norrevo. I slutänden leder detta till höga hyreskostnader för Norrköpings kommun som kommer vara hyresgäst till Norrevo som äger och förvaltar kommunens specialfastigheter. Detta är ett riskfyllt projekt som riskerar att tränga undan andra mer prioriterade kostnader i kommunens driftbudget. I rådande konjunktur är det inte försvarbart att bygga mer vattenyta. Den bassängyta som finns idag täcker skolornas behov av undervisningsbassänger vilket har varit viktigt för Borgerlig samverkan i detta beslut.

UPPDRAG 2023

I samband med kommunfullmäktiges beslut om ändringsbudget kommer det även fattas beslut om ett antal uppdrag. Uppdragen syftar till att genomföra det politiska programmet och nedan följer ett axplock av uppdragen:

- Genomlysning av den centrala förvaltningsorganisationen i syfte att identifiera och föreslå kostnadsreducerande åtgärder. Inriktningen är att kärnverksamhet ska prioriteras framför central förvaltningsorganisation.
- Tydliggöra kravet på klimatanpassning i kommunala investeringar.
- Översyn av styrdokument kopplade till näringslivet – exempelvis näringslivsstrategi, besöksnäringstrategi och etableringsstrategi.
- Översyn av ägardirektiv till kommunala bolag för att t ex minska konkurrensen gentemot lokala näringslivet.
- Utveckla pedagogisk omsorg med målet att fler barn ska finnas i familjedaghemverksamhet och därmed öka valfriheten inom barnomsorgen.

TABELLER

Aktuell balans budget 2023-2026 (mnr)

	2023	2024	2025	2026
Intäkter				
Skatteintäkter	7 565	7 907	8 233	8 560
Kommunalekonomisk utjämning	2 255	2 352	2 404	2 463
Ökade generella statsbidrag	58	58	58	58
Totalt intäkter	9 877	10 317	10 695	11 081
Kostnader				
Nämnder	-8 803	-8 969	-9 169	-9 394
Finansnetto	15,2	-65	-97	-141
Avskrivningar	-640	-670	-700	-730
Budget pensioner	-240	-291	-275	-228
Central lönepott, BU 23-26	-164	-339	-525	-723
Finansiering av investeringar	0	0	0	0
Jämställda löner	-5	-10	-15	-20
Lönesatsning	-25	-52	-71	-83
Totalt kostnader	-9 862	-10 397	-10 852	-11 319
Budgetbalans	15,5	-80,3	-156,9	-238,1

Nämnd

	2023
Vård- och omsorgsnämnden	-37 730
Kompetensförsörjningsnämnden	0
Utbildningsnämnden	-19 280
Socialnämnden	-2 401
Kommunstyrelsen	-9 018
Kultur- och fritidsnämnden	-5 904
Samhällsplaneringsnämnden	-1 175
Tekniska nämnden	-5 569
Byggnads- och miljöskyddsnämnden	-639
Valnämnden	0
Överförmyndarnämnden	0
Kommunfullmäktige	-211
Revision	0
Total effektivisering	-81 925